

Generalni štrajk

Errico Malatesta

1922.

„Generalni štrajk” svakako je moćno borbena oružje u rukama proletarijata i može predstavljati priliku za začetak radikalne socijalne revolucije.

A ipak se pitam je li ideja generalnog štrajka učinila više štete nego koristi ideji revolucije!

U stvari, mislim da je u prošlosti šteta nadvladala korist te da bi danas moglo vrijediti suprotno, odnosno da bi generalni štrajk mogao zaista biti učinkovito sredstvo društvene transformacije, samo kada bi ga prakticirali na način drugačiji od onog starih generalnih štrajkaša.

U prvim vremenima socijalističkoga pokreta, napose u Italiji za vrijeme Prve internacionale, dok je još svježije bilo sjećanje na mazzinijevske borbe, dok su bili živi ljudi koji su se borili za „Italiju” u Garibaldijevim redovima i koji su bili razočarani i ogorčeni pustoši u koju su monarhisti i kapitalisti pretvarali stvarnu Italiju, bilo je jasno da režim koji održavaju bajuneti nije bilo moguće srušiti drugačije nego pretvarajući dio vojnika u branitelje naroda i pobjedom u naoružanoj borbi nad policijom i onim dijelom vojske koji je ostao vjeran i discipliniran.

Stoga su kovali urotu, odnosno vodili aktivnu propagandu među vojnicima, pokušavali se naoružati, planirali vojne akcije.

Posljedice su, ruku na srce, bile loše, jer ih nije bilo dovoljno, jer društveni ciljevi zbog kojih su željeli povesti revoluciju nisu bili poznati ili ih je većina odbacila, jer, ukratko, „vremena nisu bila sazrela”.

Međutim, volja da se podigne ustanak postojala je i postupno je nalazila načina da se ostvari, propaganda se počela širiti i biti plodna; „vremena su dozrijevala” djelom zbog neposrednog djelovanja revolucionara, a još više zbog ekonomskoga razvoja koji je zaoštravao sukob radništva i gospodara koji su revolucionari mogli iskoristiti.

Nada u socijalnu revoluciju rasla je i činilo se izvjesnim da će se borbama, progonima, „nepromišljenim” i nesretnim pokušajima te grozničavim prekidima i nastavcima rada u ne toliko dalekoj budućnosti ostvariti krajnji cilj i pobjeda koja je trebala srušiti postojeći politički i ekonomski režim i otvoriti put slobodnijem razvoju novih formi društvenoga suživota temeljenima na slobodi svih, pravdi za sve, bratstvu i solidarnosti među svima.

Ali onda su došli marksisti sa svojim dogmama i fatalizmom da zakoče energičan duh socijalističke mladeži (tad su se i anarhisti nazivali socijalistima).

Marksizam je svojim znanstvenim nastupom (tad je vladala opijenost znanošću) nažalost zavarao, pridobio i zaveo čak veći dio anarhista.

Marksisti su počeli govoriti da se „revoluciju ne podiže nego će ona doći”, da će socijalizam doći „nužnim tokom” stvari te da politički faktor (odnosno sila i nasilje u službi ekonomskih interesa) nije bitan jer ekonomski faktor određuje cjelokupni društveni život. Tako je priprema za ustanak zanemarena i praktički napuštena.

Usput ću primijetiti da su oni isti marksisti koji su silno prezirali političku borbu dok je ona uglavnom bila ustanička, poslije odlučili da je politika glavno i gotovo jedino sredstvo za pobjedu socijalizma i to čim su uvidjeli priliku da odu u parlament i da političkoj borbi daju usko značenje izborne borbe; time su se potrudili da u masama ugase svaki entuzijazam za ustankom.

U takvome je stanju stvari i u takvom općem stanju duha pokrenuta ideja generalnoga štrajka koja su entuzijastično prihvatili oni koji nisu imali povjerenja u parlamentarno djelovanje i koji su smatrali da je njome otvoren nov, obećavajući put narodnoj akciji.

Nevolja je pak bila u tome što više njih generalni štrajk nije vidjelo kao sredstvo ustanka, odnosno nasilnoga rušenja političke moći i prisvajanja zemlje, sredstava za proizvodnju i svojega društvenog bogatstva, nego kao zamjenu za ustanak, kao način da se „buržoazija izgladni” i natjera na kapitulaciju bez ispaljenoga metka.

Neminovno je da se komičnost i grotesknost uvijek umiješaju i u najozbiljnije stvari, pa je tako bilo i onih koji su tražili razne trave i tablete koje bi unedogled održavale ljudsko tijelo

bez hrane kako bi omogućili radnicima da mirno poste dok buržuji ne dođu tražiti oprost i budu pokoreni.

Eto zašto smatram da je ideja generalnog štrajka naštetila revoluciji.

Sada se nadam i vjerujem da je iluzija da će buržoazija kapitulirati zbog gladi sasvim nestala. Ako je od nje nešto preostalo, fašisti su se potrudili da to unište.

Ako se generalni štrajk kao prosvjed ili kao način podrške ekonomskim ili političkim zahtjevima kompatibilnima s režimom poduzme u povoljnom trenutku, kad je vlastima i gospodarima oportuno odmah popustiti zbog straha od gorega, može biti koristan. Ali ne smijemo zaboraviti da jesti treba svaki dan i da se, ako se otpor oduži na više dana, treba ili sramotno poviti pod jarmom gospodara, ili ustati... čak i ako vlast i neregularne snage buržoazije prve ne posegnu za nasiljem.

Iz toga zaključujemo da se generalni štrajk, bilo kao konačno rješenje bilo zbog prolaznih ciljeva, mora učiniti s nagnućem i spremnošću da se problem riješi silom.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Errico Malatesta
Generalni štrajk
1922.

Umanità Nova (Rim) br. 132 (7. lipnja 1922.)
Prevela i uredila: Mia Gonan. Preuzeto iz: Errico Malatesta, *Ni demokrati ni diktatori*. Odabrani
spisi 1884.- 1930. DAF, Zagreb 2022.

anarhisticka-biblioteka.net